

ETENE:n seminaari 6.9.2012

Ylisosiaalineuvos Aulikki Kananoja

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ETIIKKA SOVELLETTAVA MYÖS YHTEISTYÖHÖN

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö ja tiedonkulun puutteet ovat nousseet viime päivinä julkiseen keskusteluun monestakin syystä. Sosiaaliset ja terveydelliset tekijät kietoutuvat usein yhteen etenkin vaikeimmissa elämäntilanteissa. Toisaalta monialaisen viranomaisyhteistyön organisointi saattaa osoittautua niin aikaa vieväksi, että auttamisen aloittaminen viivästyy tästä syystä.

Perhe- ja lapsisurmia koskeva selvitys osoitti, että yhteistyö mielenterveystyön ja lastensuojelun välillä on ollut riittämätöntä tilanteissa, joissa lasten tai koko perheen riskit ovat olleet nähtävissä. Surmatun 8-vuotiaan tytön kohdalla lehtitietojen mukaan yhteyksissä eri organisaatioiden välillä oli niin ikään ongelmia, vaikka ne eivät näyttäneet koskevan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä.

Asiakaslähtöisyyttä koskevasta paljosta puheesta huolimatta yhteistyötä eivät aina ohjaa asiakkaan tarpeet, vaan ammatilliset käytännöt ja kulttuurit taikka organisaatioiden intressit. Välttämätöntä yhteistyötä voi estää eri ammattiryhmien puutteellinen tieto toisen ammatin osaamisesta tai toimintatavoista, joskus jopa epäluulo toista ammattialaa kohtaan. Eettisesti tärkeätä on, että yhteistyön tarvetta ja sen toteutusmuotoja tarkastellaan aina yhteisten asiakkaitten tai potilaitten tarpeista ja tilanteista lähtien.

Nyt on tarpeen rakentaa yhteistyön hyviä toimintamalleja esimerkiksi muutamiin kuntiin. Käytännön kehittämishankkeessa olisi mahdollista selvittää yhteistyön erilaisia muotoja ja vaatimaa aikaa, tarkastella sen edellyttämiä asenteita ja arvioida yhteistyön hyötyjä nimenomaan yhteisten asiakkaiden näkökulmasta. Sosiaali- ja terveystalojen asiakas- ja potilastyötä koskevan etiikan tulisi ulottua myös ammattien yhteisiä asiakkaita koskevaan yhteistyöhön.